

Dosarul nr. 3rh-66/17

Instanța de fond: Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău – Gh. Mîțu
Instanța de apel: CA Chișinău: Iu. Cimpoi, N. Simciuc, A. Gavrița
Instanța de recurs: CSJ – Sv. Filincova, Iu. Bejenaru, M. Ghervas

ÎNCHEIERE

27 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componență:
Președintele ședinței
judecătorul

Svetlana Filincova,

judecători

Iurie Bejenaru, Maria Ghervas,

examinând cererea de revizuire înaintată de către Corj Mihai,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Corj Mihai
împotriva Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova privind anularea
hotărârilor și restituirea taxei achitate,

împotriva încheierilor Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție din 15 martie 2017, prin care s-a considerat inadmisibil
recursul declarat de către Corj Mihai și s-a respins cererea depusă de Corj Mihai privind
ridicarea excepției de ilegalitate a sintagmei „și taxei pentru examinarea cererilor de
admitere în profesia de avocat”, statuată în art. 42 lit. f) din Statutul profesiei de avocat
și a sintagmei „A stabili cuantumul taxei la examinarea cererii de către Comisia de
licențiere, cu privire la admiterea în profesia de avocat a persoanelor specificate la
art. 10 alin. (2) al Legii cu privire la avocatură în mărime de 5000 lei” din hotărârea
Consiliului Uniunii Avocaților din 01.07.2011,

C O N S T A T Ă :

La 07 septembrie 2015 Corj Mihai s-a adresat în instanța de judecată cu cerere
împotriva Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova, solicitând anularea
hotărârilor Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 26 iunie 2015
(procesul-verbal nr. 8) și din 31 iulie 2015 (procesul-verbal nr. 10) în partea ce ține de
reclamant, precum și obligarea Consiliului de a restitui suma de 5000 lei. (f.d. 2-6)

În motivarea acțiunii a indicat că la 07 mai 2015 a depus la Comisia de licențiere a profesiei de avocat setul de acte expres prevăzut de lege pentru eliberarea licenței de exercitare a profesiei de avocat.

La 08 iunie 2015 în cadrul ședinței Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a constatat că, Comisia interpretează eronat prevederile art. 10 alin. (2) coroborat cu art. 21 alin. (3) al Legii nr. 1260 din 19.07.2002 cu privire la avocatură, respingând cererea pe motivul neacumulării numărului necesar de voturi.

Reclamantul și-a exprimat dezacordul cu tratamentul ilegal și discriminatoriu promovat de către Comisie, în raport cu el și în aceeași zi, 08 iunie 2015, a înregistrat la secretariatul Uniunii Avocaților din Republica Moldova o cerere, prin care a solicitat restituirea sumei de 5000 lei, achitată pe contul Uniunii Avocaților din Republica Moldova prin intermediul BC „Banca Socială” SA pentru admiterea în profesia de avocat.

La 08 iulie 2015 a primit extrasul din procesul-verbal nr. 8 al ședinței Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 26 iunie 2015, prin care i s-a respins cererea.

Nefiind de acord cu hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților din 26 iunie 2015, reclamantul a depus cerere prealabilă la 10.07.2015 și în mod repetat la 15.07.2015. Iar, la 22 august 2015 a recepționat procesul-verbal nr. 10 din 13.08.2015 al ședinței Consiliului Uniunii Avocaților, prin care a fost respinsă cererea prealabilă.

Menționează că Consiliului Uniunii Avocaților îi este imputabilă îmbogățirea fără justă cauză, prin refuzul de a-i restitui suma de 5000 lei.

În opinia sa încasarea sumei de 5000 lei este una ilegală, deoarece nu este expres prevăzută în lege, precum, de altfel, sunt stabilite cuantumul taxelor pentru examenul de admitere la stagiul, pentru examenele de calificare, cuantumul taxei pentru efectuarea stagiului profesional.

Prin hotărârea Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 31 mai 2016 s-a admis parțial acțiunea depusă de Corj Mihai. S-a anulat hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 26 iunie 2015, în partea ce se referă la Corj Mihai. S-a obligat Uniunea Avocaților din Republica Moldova să-i restituie lui Corj Mihai suma de 5000 lei. În rest, cererea s-a respins ca nefondată. (f.d. 76, 78-79)

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 02 iunie 2016 avocatul Cojocaru Adrian, în interesele Uniunii Avocaților din Republica Moldova a contestat-o cu apel, solicitând casarea hotărârii, cu emiterea unei noi decizii, prin care acțiunea să fie respinsă. (f.d. 82, 90-91, 127-128)

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2016 s-a admis apelul declarat de reprezentantul Uniunii Avocaților din Republica Moldova, s-a casat hotărârea Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 31 mai 2016 și s-a emis o nouă hotărâre, prin care s-a respins cererea depusă de Corj Mihai împotriva Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova privind anularea hotărârilor și restituirea taxei. S-a încasat de la Corj Mihai în beneficiul Uniunii Avocaților din Republica Moldova cheltuieli de judecată în mărime de 3277,50 lei. (f.d. 144-152)

Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, la 21 decembrie 2016 Corj Mihai a contestat-o cu recurs, solicitând casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2016, cu menținerea hotărârii Judecătorei Râșcani mun. Chișinău din 31 mai 2016. (f.d. 154-167)

În același timp, a solicitat ridicarea excepției de ilegalitate a sintagmei „și taxei pentru examinarea cererilor de admitere în profesia de avocat”, statuată în art. 42 lit. f) din Statutul profesiei de avocat, precum și a sintagmei „A stabili cuantumul taxei la examinarea cererii, de către Comisia de licențiere, cu privire la admiterea în profesia de avocat a persoanelor specificate la art. 10 alin. (2) al Legii cu privire la avocatură în mărime de 5000 lei” din hotărârea Uniunii Avocaților din RM din 01.07.2011.

Prin încheierile Curții Supreme de Justiție din 15 martie 2017 s-a considerat inadmisibil recursul declarat de către Corj Mihai împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2016 și s-a respins cererea depusă de Corj Mihai privind ridicarea excepției de ilegalitate a sintagmei „și taxei pentru examinarea cererilor de admitere în profesia de avocat”, statuată în art. 42 lit. f) din Statutul profesiei de avocat și a sintagmei „A stabili cuantumul taxei la examinarea cererii de către Comisia de licențiere, cu privire la admiterea în profesia de avocat a persoanelor specificate la art. 10 alin. (2) al Legii cu privire la avocatură în mărime de 5000 lei” din hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților din 01.07.2011.

La 15 iunie 2017 Corj Mihai, a depus cerere de revizuire împotriva încheierilor Curții Supreme de Justiție din 15 martie 2017 și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2016, în temeiul art. 449 lit. e¹ CPC, a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată sau Curtea Supremă de Justiție a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de [Constituție](#) sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului.

În motivarea revizuirii revizuentul a invocat că instanța de apel era obligată să se expună asupra cererii (admită sau respinge) depusă de Corj Mihai privind excepția de ilegalitate a sintagmei „și taxei de stat pentru examinarea cererii de admitere în profesia de avocat” din art. 42 lit. f) din Statutul profesiei de avocat. Mai mult, potrivit art. 12 alin. (3) CPC, în cazul inexistenței normei de drept care să reglementeze raportul litigios, instanța judecătorească aplică norma de drept care reglementează raporturi similare (analogia legii), iar în lipsa unei astfel de norme, se conduce de principiile de drept și de sensul legislației în vigoare (analogia dreptului).

A mai invocat că excepția de ilegalitate/nelegalitate este o instituție juridică similară excepției de neconstituționalitate, dar cu unele particularități specifice acestora. Excepția de nelegalitate, mijloc procedural prin care, în cadrul unui proces aflat în derulare pentru alte temeuri decât nevalabilitatea actului administrativ, partea amenințată să i se aplice actul ilegal, se apără invocând respectivul viciu și cere ca actul să nu fie luat în considerare la soluționarea speței.

Astfel, instanța investită cu soluționarea unui litigiu, apreciind că soluția ce se va pronunța pe fond depinde de un act administrativ, va sesiza, prin încheiere motivată instanța de contencios administrativ competentă, suspendând cauza; încheierea de sesizare a instanței de contencios administrativ nu este supusă nici unei căi de atac, iar încheierea prin care se respinge cererea de sesizare poate fi atacată odată cu fondul; suspendarea cauzei nu se dispune în ipoteza în care instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de nelegalitate este instanța de contencios administrativ competentă să o soluționeze. Instanța de contencios administrativ sesizată se pronunță, după procedura de urgență în ședința publică, cu citarea părților și a emitentului. Soluția instanței de contencios administrativ este supusă recursului, care se declară în termen de 5 zile de la comunicare și se judecă de urgență și cu precădere. Dacă instanța de contencios administrativ constată nelegalitatea actului, instanța în fața căreia s-a ridicat excepția va soluționa cauza, fără a ține seama de actul declarat ilegal. Excepția de ilegalitate este un mijloc de apărare, dar și o cale accesorie distinctă de verificare a legalității unui act administrativ cu procedură și condiții proprii de exercitare. Excepția de nelegalitate nu are ca efect anularea actului, ci înlăturarea în cauză a actului a cărui ilegalitate a fost constatată. Trebuie reținut că în temeiul art. 13 al Legii contenciosului administrativ este prioritară pronunțarea asupra excepției de ilegalitate, care fiind admisă ar înlătura aplicarea normei în cauză la această speță.

Prin urmare, instanța de apel era obligată să se pronunțe asupra excepției de ilegalitate, iar Curtea Supremă de Justiție nu se poate dezinvesti de la judecarea recursului prin respingerea cererii privind excepția de ilegalitate în legătură că nu ar exista temeii de a declara admisibil recursul. Instanța supremă urma să constate că instanța de apel a încălcat și aplicat eronat normele de drept material și normele de drept procedural și să declare admisibil recursul, pentru ca legalitatea decizie instanței de apel să fie verificată.

Revizuentul a invocat că legiuitorul nu a stabilit prin lege taxa pentru examinarea cererilor de admitere în profesia de avocat și nici nu a delegat Congresului competența de a stabili cuantumul taxei de stat pentru examinarea cererilor de admitere în profesia de avocat. Așadar, Congresul contrar prevederilor art. 34 alin. (1) și art. 37 lit. f) al Legii nr. 1260 din 2002, la care face referire instanța de apel, prin inserarea sintagmei „cuantumul taxei pentru examinarea cererilor de admitere în profesia de avocat” a instituit la art. 42 lit. f) din Statutul profesiei de avocat o nouă normă de drept, care nu-și găsește originea sa în lege. Prin urmare, sintagma „și a taxei pentru examinarea cererilor de admitere în profesia de avocat” instanța la art. 42 lit. f) din Statutul profesiei de avocat este ilegală.

Verificând argumentele revizuentului, examinând materialele cauzei în raport cu temeii de revizuire prevăzute de art. 449 lit. e¹ CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire este inadmisibilă și urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

În conformitate cu lit. a) alin. (1) art. 453 CPC după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente, prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată.

Drept temeiuri pentru revizuirea unei hotărâri irevocabile, de către legislator sunt definite cele conținute în art. 449 CPC și ele sunt indicate exhaustiv.

Din textul cererii de revizuire, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că revizuiantul solicită revizuirea încheierilor Curții Supreme de Justiție din 15 martie 2017, prin care s-a respins cererea privind excepția de ilegalitate a actului aplicabil speței și s-a declarat recursul asupra deciziei instanței de apel inadmisibil. Temei de revizuire revizuiantul invocă lit. e¹) al art. 449 CPC „a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată sau Curtea Supremă de Justiție a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului”.

Colegiul reține că în legătură cu motivul invocat, revizuiantul a ridicat excepția prematurității cererii de revizuire. Or, potrivit argumentelor invocate, revizuirea unei hotărâri rămase definitive în instanța de apel sau prin neapelare, precum și a unei hotărâri date de o instanță de recurs atunci când evocă fondul, se poate cere dacă Curtea Constituțională a constatat că s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului, iar consecințele grave ale acestei încălcări continuă să se producă și nu pot fi remediate decât prin revizuirea hotărârii pronunțate.

La caz, Colegiul reține că nu s-au constatat asemenea circumstanțe.

Prin analogie cu temeiul sus citat, revizuiantul a invocat că instanța de recurs neîntemeiat a considerat inadmisibil recursul declarat de către Corj Mihai împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2016 și a respins cererea privind ridicarea excepției de ilegalitate a sintagmei „și taxei pentru examinarea cererilor de admitere în profesia de avocat”, statuată în art. 42 lit. f) din Statutul profesiei de avocat și a sintagmei „A stabili cuantumul taxei la examinarea cererii de către Comisia de licențiere, cu privire la admiterea în profesia de avocat a persoanelor specificate la art. 10 alin. (2) al Legii cu privire la avocatură în mărime de 5000 lei” din hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților din 01.07.2011, deoarece instanța de recurs nu era în drept să emită două acte judecătorești, ci să considere admisibil recursul și să examineze recursul în complet din 5 judecători, fiind examinată și cererea privind ridicarea excepției de ilegalitate.

Circumstanțele, invocate de revizuient drept temei de revizuire, nu se încadrează în cele exhaustiv prevăzute în articolul menționat.

Prin urmare, revizuentul invocând că Curtea Supremă de Justiție neîntemeiat a respins cererea privind ridicarea excepției de legalitate a sintagmelor statuate în art. 42 lit. f) din Statutul profesiei de avocat și din Hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților din 01.07.2011, precum și faptul că în instanța de apel a fost formulată aceeași cerere, care a fost trecută cu vederea, nu constituie temei de revizuire. Or, nu sunt întrunite cerințele cumulative de admisibilitate ale cazului de revizuire prevăzut de textul de lege sus-menționat, decât în condițiile în care s-a constatat că prin hotărârea judecătorească s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului, nefiind reținute încălcări ale altor drepturi sau libertăți fundamentale ale revizuentului de către instanța națională.

Colegiul constată că prin revizuirea în sensul declarat se pretinde nu corectarea erorilor judiciare și omisiunilor justiției, dar anularea unei hotărâri irevocabile, fapt care direct contravine atât dispozițiilor legii naționale, cât și celor internaționale.

Astfel, admiterea revizuirii, în circumstanțele descrise ar contravine principiului securității raporturilor juridice, care presupune respectul față de principiul lucrului judecat și ar constitui o violare a art. 6 §1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare a hotărârii contestate, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 CPC.

În susținerea opiniei enunțate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și *hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 03 martie 2009 în cazul Eugenia și Doina Duca contra Moldovei*, în care Curtea a reiterat că securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului autorității lucrului judecat, care instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză. Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deghizat. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caracter substanțial și obligatoriu.

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata* (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este

necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Roșca v. Moldova*, citată mai sus, § 25, *Popov nr. 2 vs. Moldova*).

Din considerentele menționate, Colegiul consideră că prezenta cerere de revizuire nu poate fi admisă.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 449 alin. e¹) , 453 CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DISPUNE:

Se respinge ca inadmisibilă cererea de revizuire declarată de către Corj Mihai.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței
judecătorul

judecători

Svetlana Filincova

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas